

# Justícia Social

Preu:  
15 Cts.

ÒRGAN DE LA UNIÓ SOCIALISTA DE CATALUNYA

## Altra vegada les «forces vives»

El 12 d'abril les «forces vives» varen desaparèixer. Ara tornen a viure, gràcies a la «bona» política del senyor Anguera de Sojo i a la inversemblant conducta del Govern esquerrà de Madrid.

Són les mateixes «forces vives» que han esterilitzat la política catalana mentre servaren l'hegemonia, que enverinaren les lluites socials oposant a l'anarco-sindicalisme proletari un anarco-sindicalisme patronal no menys cec i infecund.

Són les «forces vives» que deshonoraren el sometent català, en organitzar el de Barcelona.

Són les «forces vives» que escortaren els sinistres Arlegui i Martínez Anido.

Són les «forces vives» que acomiadaren amb visques delirants Primo de Rivera, el 13 de setembre de 1923.

Són les «forces vives» que durant els set anys de dictadura ofegaren les més minses i les més justes reivindicacions obreres amb els fusells de Primo de Rivera.

Són les «forces vives» que pactaren amb els barons de Viver i els Milans del Bosch i els Despujols, que reteren homenatge al rei perjur, que enfortiren amb homes i diners l'upetisme.

Són les «forces vives» que crearen els sindicats lliures i el pistolerisme oficial.

Són les «forces vives» que en temps de la segona dictadura enyoraven ja els procediments més expeditius de la primera.

Són les «forces vives» que aplaudiren l'afusellament de Galan i Garcia Hernández, titllant-lo d'escarment necessari i exemplar.

Són les «forces vives» que, en vigílies de la revolució, tragueren el Crist gros de l'anarquista de Terrassa per a esferèment dels porucs i feren el quadro entorn la monarquia trontollant.

Són les «forces vives» que en tots els mesos viscuts de República s'han lliurat a una tasca silenciosa i covarda de sabotatge.

Són les «forces vives», especialitzades en l'exportació clandestina de capitals i en l'organització sistemàtica de l'atur forçós.

Són les «forces vives» que, perduda ja l'esperança d'un retorn del Borbó perjur, s'arrangieren republicanismament amb el propòsit de monopolitzar la República, com abans la monarquia.

Són les «forces vives» d'ànima seca, de cor eixut, insensibles a tot el que no sigui llur petit interès immediat, enemigues a priori de tot moviment d'emancipació col·lectiva, de solidaritat humana.

Aquestes «forces vives», parasitàries, s'han redreçat avui per a defensar el senyor Anguera de Sojo.

I és aquesta la condemna del senyor Anguera de Sojo.

Elles, les «forces vives», proven la incompatibilitat del senyor Anguera de Sojo amb l'orientació actual de la República, la raó nostra i de l'Esquerra en demanar la seva renúncia.

¿Com no ho ha copsat això, el Govern de Madrid, on hi ha socialistes? ¿No en tenia prou, per a acceptar la renúncia, amb la desfilita de les «forces vives» que deixaren targes a Anguera com varen fer-ho a Martínez Anido?

Encara Espanya és el país de les «viceverses». I heus ací un Govern de republicans esquerrans i de socialistes, suport d'un governador reaccionari i instrument de les «forces vives», i contra la voluntat dels únics partits populars vertaderament republicans que aquí treballen per una República substancialment humana!...

## LA DIMISSIO DEL SENYOR CARRASCO I FORMIGUERA

La Publicitat i La Veu de Catalunya han parlat de l'esperit de sacrifici del senyor Carrasco Formiguera. Han elogiat el senyor Carrasco i Formiguera per haver renunciat al càrrec de Conseller de la Generalitat, solidaritzant-se amb el senyor Anguera de Sojo.

Però, és segur que la renúncia del senyor Carrasco Formiguera res no té a veure amb la renúncia del senyor Anguera de Sojo.

Pròpiament parlant, el senyor Carrasco Formiguera ha estat renunciat.

Ja fa més de dos mesos que el Consell de la Generalitat, per unanimitat, considerarà incompatible el càrrec

de conseller amb el de president del Comitè Cotoner.

Ja fa més d'un mes que el Consell de la Generalitat insistí per segona vegada a declarar incompatibles els dos càrrecs.

El senyor Carrasco Formiguera estava, doncs, dimitit molt abans de l'afusellament de Sojo.

Ara el senyor Carrasco Formiguera i els seus amics parlen de sacrifici i de conseqüència. I tenen l'audàcia d'explotar políticament una renúncia exigida, i presentada a contracor.

De vegades, 1.500 pessetes en fan fer de coses!...

## L'acció necessària

L'ofensiva de les dretes catalanes és cada dia més violenta.

La Veu de Catalunya, La Publicitat, El Matí, El Diario de Barcelona, La Vanguardia, El Correo Catalán i el petit exèrcit de setmanaris que els segueixen, com si responguessin a una conjura, ataquen la Generalitat, intensifiquen la campanya de rumors i d'insídies amb el propòsit de desmoralitzar els ingenus de cervell feble, intriguen a Madrid, renegant de tot quant han dit que era substància de llur existència, no salvaguarda de mesquins interessos i eixorques passions.

L'acció ofensiva ara s'ha ampliat, entrant-hi les «forces vives»: el Foment del Treball Nacional (dels altres), les federacions patronals, els nuclis d'esclaus del capital, la mateixa gent i les mateixes entitats que suara feien cua per a ajupir-se davant Martínez Anido o Primo de Rivera i l'exrei perjur i trapeller.

A l'ofensiva reaccionària cal, doncs, respondre amb l'ofensiva ferma, implacable, dels partits polítics populars, dels que feren la revolució volent-li donar un vast contingut de justícia social.

No hi ha encara Estatut. Però, davant la seva imminència, la reacció es prepara per a assaltar el poder polític de Catalunya, per a ésser ella qui gaudeixi d'una autonomia que no ha guanyat, que ha sabotejat constantment des de la proclamació de la República.

Segurament no reeixirà. Però, cal que nosaltres, els homes de la revolució i de l'Estatut, responguem amb més fermesa i amb més unitat a les maniobres i als atacs de la reacció. I, sobretot, oposant a la cridòria, a les intrigues reaccionàries, un programa clar, concret, de realitzacions.

És necessari articular, estructurar el programa del 12 d'abril, la tasca a fer des de les Constituents de Catalunya i per a la construcció de la Catalunya nova.

No creiem pas que els responsables dels partits que feren la revolució i l'Estatut, que anorrearen la tradicional i inguarible oligarquia catalana, seran sords a la crida d'aquesta hora greu i definitiva.

**Cambó diu que la República està ja consolidada i que cal ajudar-la.**

**Si fóssim supersticiosos, començaríem avui mateix, a preparar la maleïda!**

## Rectificant declaracions no fetes

Hem llegit amb sorpresa a «L'Opinió» del dia 30 del mes passat, unes manifestacions atribuïdes al nostre company Serra i Moret, Conseller d'Economia i Treball de la Generalitat de Catalunya, que tenim interès a rectificar, primerament perquè el nostre correligionari no és home que parli dels «sacrificis» que es fan per la Pàtria, i, segon, perquè tampoc diria mai que sigui dirigent de la U. S. de C. El nostre partit no té altres dirigents que els seus Comitès, en cap dels quals figura el company Serra i Moret, militant de la U. S. de C., on no es coneixen categories ni classes, sinó militants disciplinats i lleials a la causa universal del Socialisme.

## El confessionalisme a les escoles municipals

El patronat de Barcelona no ha resolt encara treure les imatges religioses de les escoles municipals.

Qui s'hi oposa?

És necessària una urgent investigació i una depuració, no sols dels components del patronat, sinó també dels grups escolars.

Al grup Llull, les estampes religioses varen ésser posades ja proclamada la República.

Al grup Llull, no obstant la denúncia nostra i l'oposició de molts pares, van representar-se els «pastorets» el dia de Nadal.

A totes les escoles municipals o nacionals es pregunta als pares si volen que als seus fills se'ls ensenyi religió. És a dir, que es continuï aplicant un dissortat decret de Marcellí Domingo, inexistent ja per inconstitucional.

Senyor Comas, president de la Comissió de cultura de l'Ajuntament: ¿no creu ja arribada l'hora de fer respectar la Constitució, de sanejar les escoles bandejant el confessionalisme, de sortir de les moixigangues menja-frares per a iniciar fermament i metòdica la feina alliberadora i sustantiva a les escoles?

# LA SETMANA POLITICA

## La renúncia d'Anguera de Sojo

Fa ja més de dos mesos que JUSTÍCIA SOCIAL ha vingut demanant la renúncia del senyor Anguera de Sojo.

Aquesta renúncia, que la realitat política i social imposava, s'ha produït ara.

Indubtablement, aquella era millor oportunitat que la d'avui. Però, això és purament anecdòtic. L'essencial era la renúncia.

Dues raons fonamentals motivaren la nostra oposició al senyor Anguera, les mateixes, segurament, que han decidit el pronunciament categòric de l'Esquerra: una de política i altra de social.

Políticament, el senyor Anguera de Sojo estorbava l'evolució lògica de l'opinió catalana, era un «moro amigo» que la reacció tenia a les seves ordres.

Socialment, el senyor Anguera de Sojo va cometre l'equivocació cabdal de voler combatre la irresponsabilitat i la clandestinitat, de faisó també irresponsable, clandestina, illegal: que això i no altra cosa eren les presons governatives, la concepció tradicional de l'ordre i de la força pública i les «ordres superiors» donades als patrons afectats per qualche vaga, petita o gran.

El senyor Anguera de Sojo, però, no ha estat ni hipòcrita, ni deslleial. Ha fet el que devia fer, d'acord amb les seves conviccions i els manaments subconscients de la seva personalitat moral i mental.

No creiem en l'home objectiu. Tots els homes, amb més o menys convicció, amb més o menys netedat, jutgen subjectivament els fets i els altres homes, i actuen, quan poden, de manera personal, és a dir, parcial. L'home absolutament objectiu, per damunt del bé i del mal, és una abstracció.

Per la seva educació, per les seves habituds, per les seves creences, per la influència de l'ambient viscut i acceptat i assimilat, el senyor Anguera de Sojo, volent-ho o no, havia de veure i ha vist i veurà sempre el món i la vida que hi fan els homes, amb l'ull dret.

Els primers impulsos del senyor Anguera de Sojo, en produir-se un fet, ho palesen a bastament:

El *Correo Catalán* insereix l'esquela del «rei Jaume». El senyor Anguera no se n'adona. El *Correo Catalán* és multat des de Madrid.

Teatre del Bosc. Els catòlics fan un míting revisionista i criden mori la República i visca el rei. Ho denuncia la premsa. I el senyor Anguera de Sojo calla, i no expedienta el delegat que ho va permetre.

Teatre Marina. La Unió Socialista de Catalunya defensa la República, i amb un pretext qualsevol el delegat governatiu suspèn el míting, passa un informe inexacte al governador, el governador n'és assabentat per persones responsables i promet expedientar el funcionari incorrecte. Però no ho fa, i al segon míting de la Unió Socialista al mateix teatre, hi envia el mateix delegat.

La Catedral. Funerals per l'ànima del «rei Jaume». El requeté pren militarment el lloc. El requeté assassina Borrell, perquè sí. La policia deixa escapar els bandits i n'agafa un per força. I primer comentari del senyor Anguera de Sojo: la culpa és del mort.

Davant de «Jefatura». Cauen assassinats uns quants joves. Es diu, molt versemblantment, que la policia va matar amb esperit de venjança i no de defensa. Es parla de llei de fugues. Es demana una investigació. I el senyor Anguera elogia la policia i no investiga res.

Presos governatius. La premsa recull greus denúncies. Es diu que els presos són torturats. JUSTÍCIA SOCIAL creu urgent i necessària una investigació. I el senyor Anguera calla. I, dies després, la sots-comissió parlamentària del terrorisme comprova que les denúncies són certes. Aleshores el senyor Anguera inicia un sumari, del qual ningú no ha parlat més ni ningú no ha sabut res més.

Sindicat ics. La policia l'escorcolla i deté tots els que hi troba.

Dia de la Puríssima. Els catòlics organitzen una manifestació, onegen la bandera monàrquica i criden visca el rei. Es refugien en el cau de la Portaferrissa. Treuen la bandera monàrquica al balcó i tornen a cridar visca el rei. Acut la policia i deté tres republicans que protesten en defensa de la República. Envaeix el cau i deixa sortir, en llibertat, els delinqüents, menys dos, per a dissimular.

Els humils, els obrers innocents o culpables, en-

taforats en l'«Antonio López», sense cura de la higiene ni de la personalitat humana.

Els dos monàrquics agafats in fraganti, al «Dédalo», estatjats en camarots d'oficials, tractats a cos de rei.

D'exemples en trobaríem tants com en volguéssim. N'hi ha prou amb els sintetitzats.

No proven ells malvestat de cor. Són conseqüència de l'home. I de trobar-s'hi de nou, exactament faria. Puix el senyor Anguera, en principi, oposa el reaccionari al revolucionari, el patró a l'obrer. Què és això, justament, el que diferencia l'home de dretes de l'home d'esqueres.

Si molts de l'Esquerra no ho comprenien, i potser no ho comprenguin encara, tota l'oligarquia catalana n'estava convençuda i satisfeta. Per això ha reaccionat amb tanta violència i unanimitat. Sota l'ombra amical del senyor Anguera, l'oligarquia catalana, les desferres de la monarquia i de la clerecia, es redreçaven, prenién posicions, minaven les forces revolucionàries populars. Les il·lusions covaven ja en molts cervells, i la desillusió desmoralitzava ja molts i fretuosos nuclis populars. Ara el castell reaccionari ha caigut!

Ha estat, doncs, un encert provocar la renúncia del senyor Anguera de Sojo.

No va ésser-ho posar-lo de governador.

## Psicologia del faisme 100 per 100

D'un cas perdut, el Departament d'Economia i Treball de la Generalitat va aconseguir una indemnització. Vegeu com comenta aquesta intervenció *Solidaridad Obrera*:

«Este pacto previo establecido por la Generalidad, ¿ha salido de la genial mollera de sus representantes, los hombres de la «Esquerra Catalana»? ¿Es esta la manera de captarse las simpatías para solucionar el problema del paro forzoso? ¿Dónde están las promesas del «famoso abuelo» y sus satélites, antes de erigirse en servidores de los dictadores republicanos?... ¿Cómo vamos a calificar la acción de esa gentuza de la Generalidad? No encontramos otra frase más adecuada que la de intrusos.» Gros delictes, el de la Generalitat!

Fa uns mesos es va declarar una vaga en els tallers de Vidua Carne, per ordre dels sindicats de la fusta i metallúrgic. Una vaga poca-solta i d'«acció directa» 100 per 100. La vaga es va perdre, naturalment, encara que «oficialment» duri. En obrir-se els tallers es va presentar a treballar el 80 per 100 del personal antic de la casa. El 20 per 100 restant que no es presentà, va donar-se per acomiadat. La vaga va resoldre un problema que els patrons no sabien com fer-s'ho. Per manca de feina, la casa es trobà en el dilema de reduir el personal o tornar-lo. Es resolgué el torn. I per discrepàncies en l'ordenació del torn es declarà la vaga. I vet ací la solució trobada: gràcies al sindicat i als faistes 100 per 100.

I qui gemega ja ha rebut. Vint-i-sis homes es quedaren al carrer. En «vaga», oficialment. Sense feina, en veritat.

Una comissió d'aquests obrers es presentà a la Generalitat. El Departament d'Economia i Treball, per pur esperit de solidaritat, intervingué i obtingué de l'empresa una indemnització de dues setmanades a favor dels acomiadats, la gran majoria dels quals ja l'han percebuda.

I aquest és el delictes de la Generalitat, de la «gentuza», com diu l'heroic i anònim faista 100 per 100 de *Solidaridad Obrera*.

L'heroisme de l'home propietari d'un segell i que, hi hagi vagues o no, a fi de setmana cobra un bon salari!... Mentre ell hi sigui en la trona sindical, mai cap vaga finirà ni es perdrà! ¿Que pels carrers roden alguns treballadors desesperats, fugitius de les llars sense pa, no rebent del sindicat més ajut que les frases fonografiades ni més aliment que la literatura faista 100 per 100 de *Solidaridad Obrera*? Tant se val!... La carn de canó no compta ni en l'exèrcit ni en l'ànima valenta dels faistes 100 per 100!

## República crucificada

Tenim una Constitució laica. Separa l'Església de l'Estat. Laïcitzà l'ensenyament. Foragita els jesuïtes. Treu l'escola de les ordes religioses. Declara solemnement que l'Estat no té religió.

Però l'Estat laic ha cregut necessari conservar la tradició monàrquica de les condecoracions. I de

totes les creus i creuetes que a dojo, abans, la monarquia penjava al coll dels seus turiferaris, n'ha triat una sola: la creu d'Isabel la Catòlica.

Va engegar-li la creu al senyor Alcalà Zamora el dia de la promesa. I la República ha obsequiat amb altres tants exemplars a no sabem quants ambaixadors que ningú sap, positivament, què han fet de bo «para la doliente humanidad», com diuen els faistes 100 per 100.

¿Isabel la Catòlica és, doncs, l'expressió suprema, la síntesi sublimada d'Espanya?

Isabel la Catòlica va ésser perjura amb els musulmans de Màlaga i Granada.

Isabel la Catòlica va expulsar d'Espanya 800.000 jueus, sense exceptuar els banquers que li donaren els diners que li permeteren la conquesta de Granada.

Isabel la Catòlica creà el tribunal secret de la Inquisició.

Isabel la Catòlica va dir en el seu testament: «E ruego e mando a la princesa mi hija, y al príncipe su marido, que sean muy obedientes a los Mandamientos de la Santa Madre la Iglesia e protectores e defensores de ella como son obligados; a que no cesen de la conquista de Africa e de puñar por la fe contra los infieles.»

Isabel la Catòlica va iniciar la política de centralització que els Borbons havien de portar a extrems infames, essent ella, doncs, la primera responsable de la desviació que esterilitzà la història peninsular fins als nostres dies.

¿Quina virtut ha volgut recordar la República, en servir, com a gran recompensa honorífica, la creu d'Isabel la Catòlica?

¿Que sota el seu regnat es descobrí Amèrica?

¿I què hi va fer ella, ignorant, supersticiosa i perjura? Perquè hem de creure que la República no ens sortirà ara amb la grollera llegenda de les joies!...

Isabel la Catòlica és l'anvers de l'Espanya que ha de crear la República.

¿Calia posar-li una creu a sobre, quan, sense cercar-les, ha nascut amb tantes i tan feixugues?

## Jiménez Jiménez i Jiménez

L'Extrema Izquierda Federal va resoldre l'expulsió del diputat i comandant senyor Jiménez i Jiménez.

El senyor Jiménez i Jiménez, diputat i comandant, va resoldre expulsar al partit d'Extrema Izquierda Federal.

Aquell diu que el senyor Jiménez i Jiménez no ha complert el programa del partit.

Aquest sosté que no hi ha tal partit, que l'Extrema Izquierda Federal la constitueixen una colla de desvagats, uns trenta senyors en permanent picabaralla; oficialment domiciliats a casa seva.

Molt divertit, si no fos que el senyor comandant Jiménez i Jiménez és diputat per Barcelona!

Quina tristesa i quina vergonya!

La lliçó és bona i Barcelona no l'oblidarà.

Jiménez i Jiménez és un fruit del faisme 100 per 100 i de la tupinada. *Solidaridad Obrera* va recomanar-lo i els professionals electorers varen sumar-li els mils vots que mancaven a la quantitat que respongué a l'ordre faista.

De tal arbre, què en podia sortir?

JOAN COMORERA

### LA U. S. C. I LES TARIFES TRAMVIARIES

El dia 26 de desembre va reunir-se el Comitè Executiu de la Unió Socialista de Catalunya, per a prendre un acord relatiu a la imminent discussió de les tarifes tramviàries a l'Ajuntament. Assistiren a la reunió els companys Capdevila, Comorera, Barjau i Colomer, el regidor Duran i Guàrdia i el diputat R. Campalans.

Després d'un llarg canvi d'impressions, el Comitè Executiu, per unanimitat, va resoldre oposar-se a tot augment de les tarifes tramviàries. Acord que serà complimentat pels companys regidors de Barcelona.

# L'esforç magnífic i exemplar dels obrers de Molins de Rei

Accedint a un prece del director de Justícia Social, el company Roger ens descriu la història i ens dona a conèixer, amb paraula senzilla, l'immens esforç d'un estol de treballadors catalans il·luminats per l'ideal i fermes suports, avui, de la Unió Socialista de Catalunya. Vet ací les paraules del company Roger, espill on s'hi reflexa l'ànima de la Catalunya nova que estem forjant.

tites finestretes per on rarament hi entrava la llum solar, dos quinqués de petroli, quatre bancs, una taula en un casolot mig enrunat i tindreu una idea gairebé exacta del que era domicili social dels obrers i obreres de l'art fabril i tèxtil de la raó social Ferrer i Mora adherida a les «Tres Classes de Vapor».

Comandes de solidaritat per uns, préstecs que no tornaven per altres,

glaments, que al poc temps foren el guiatge dels obrers conscients de Molins de Rei.

*L'actuació de la Federació local de Societats Obreres*

Els cacics de la vila, és dir, tots aquells que viuen folgadoament a les costelles d'altri, ajuntats en un anomenat «Centre Catalanista» feude de la Lliga, des del primer moment feren una guerra despietada a la novella organització. Per tal d'impedir el seu desenrotllament empraren tota classe de mitjans, des de la calúnnia barroera als seus capdavanters fins a les coaccions més violentes als més flacs d'esperit. Però la voluntat de ferro dels principals iniciadors d'aquesta obra magna que avui és la Federació Obrera, fou la cuirassa on s'hi estrellaren els atacs dels seus enemics més aferrissats.

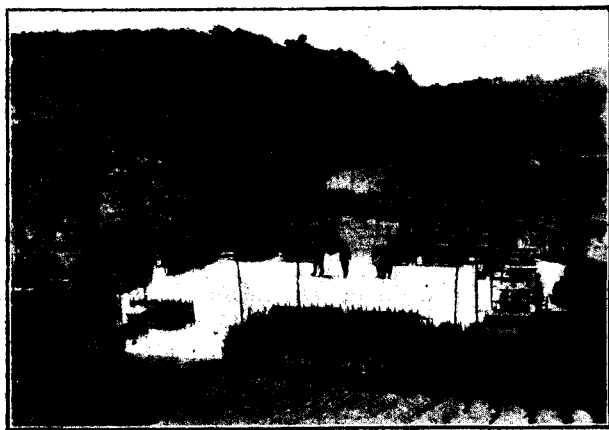
La Federació local de Societats Obreres féu possible allò que no ho era a les entitats que la componien abans de federar-se, o sigui prendre part d'una faiso activa i eficaç en tots els moviments de caire social de Catalunya. Per això féu acte de presència en les vagues generals dels anys 1909-17, en la primera de les quals alguns companys nostres en sofriren presó i l'amargor de l'exili. En l'any 1913 secundà també d'una manera unànim la vaga general de l'art tèxtil i fabril, un dels dirigents de la qual era el nostre volgut a-

d'abreujar el nom de Federació local de Societats Obreres es transformà aquest en Federació Obrera encara que conservant els mateixes característiques antigues.

*La «Federació Obrera»*

La Federació Obrera començà llurs tasques donant un impuls formidable a llurs activitats internes. Formà una notable agrupació d'aficionats a l'art teatral que amb força èxit donava representacions mensualment. Intensificà els mítings i conferències desfilitant pel nostre casal el més notable dins del caire esquerrista de les lletres i la política. Citar noms dels publicistes advocats, militants obreristes i del republicanisme català que han ocupat la nostra tribuna, seria tasca inacabable. Passà temps, i com bola de neu l'entitat creixia constantment fins arribar el dia en què l'hostatge social fou insuficient per contenir no ja el públic, sinó pels socis de l'entitat; aleshores es pensà a construir un nou edifici.

Per aconseguir això es concertaren voluntats i recolliren cabals emetent accions reintegrables, i després aprofitant de les runes del casal antic tot l'aprofitable, en sorgí el que avui és el casal de la Federació i que pregon a bastament el que pot la voluntat dels pàries quan aquesta és posada al servei d'un ideal de germanor col·lectiva. Es creà quelcom molt



*Perspectiva de la pista anexa a l'edifici propi de la Federació Local*

## A MANERA DE PROLEG

En contraposició al criteri bastant estès de què el caràcter català és acusadament individualista, hi ha un brillantíssim estol d'agrupacions de les més variades modalitats que contradixen la primera afirmació, en les quals tots els estaments socials i molt particularment l'estament treballador hi desenrotllen moltes de llurs activitats i des d'on es forja el gresol de la nostra prosperitat individual i col·lectiva.

Alguns exemples d'aquesta entre altres, que ara no recordo, en són l'Ateneu Enciclopèdic Popular i l'Ateneu Polytecnicum de Barcelona, el Centre de Cultura de Reus, l'Ateneu Igualadí de la Classe Obrera, etc., etcètera, des d'on en moments culminants de cruenta lluita per reconquerir els drets civils arrabassats al poble, irradiaven llur actuació per tots els indrets de la nostra benvolguda terra.

Les benemèrites Cooperatives, veritaders baluards de la classe treballadora i un dels puntals més fermes per l'assoliment dins de breu temps de l'imperi de la justícia social i en les quals, fortament agermanats els bandejats de la fortuna, molts fan pràctiques, sense saber-ho, de socialisme.

Les societats d'ajuda mútua que aplegades més de mil a Catalunya i sota la bandera d'un per tots i tots per un, formen la Federació de Germanats de Catalunya i que tant de bé fan als desvalguts en els moments de dissort de l'humana existència.

Doncs bé, ciutadans de la futura i no llunyana pàtria nova, vaig a tenir l'atreuiment de presentar-vos d'una faiso esquemàtica una entitat que té totes i algunes més, encara que bon xic menys acusades, les característiques de les entitats abans esmentades i que té també forta irradiació en el baix Llobregat i que és la Federació Obrera de Molins de Rei, fundada amb diferent denominació a començaments del segle.

*L'antiga societat de l'art fabril*

Eren en els borrascosos temps de la Solidaritat Catalana i la Unió Republicana. Imagineu-vos per un moment un gran quarto fosc, dues pe-

s'enduien el total gairebé de les recaptacions, fins que el desig de superar l'organització primària que l'entitat tenia obligaren a l'entitat a separar-se de les «Tres Classes de Vapor» i actuar per compte propi, assolint, com és natural, des d'aquest moment una major responsabilitat.

Passaren anys, pocs, de sana administració i els cabals socials creixien com per art d'encantament, fins que arribà el dia que es plantejà seriosament la necessitat imperiosa de construir un casal social propi, per comoditat dels associats i la major independència social. Es començaren les obres de construcció tot seguit.

Mes això, que en certa manera semblava que havia de complaure a la burgesia local i en especial al patró dels obrers associats, ja que a aquesta l'obra començada els donava un grau més de responsabilitat, la indignà i el directors de dita fàbrica, home intel·ligent però superb fins l'exageració, amb l'ajuda aliena, decidí declarar el pacte de la fam als obrers associats.

Un arranjamant es concertà després de forta lluita, de la qual en quedà greument ressentida la potencialitat de l'entitat obrera, a l'extrem de quedar reduïda a setanta cotitzants.

Però, això que de moment fou paorós naufragi, es convertí en meravellosa albadà que enlairà el cor de tots els oprimits del poble. Hi havia en la població les diem-ne societats de paletes — hipotecat el seu pervindre d'una manera llastimosa —, la societat de fusters, sense local social, i les d'agricultors. Encara que exceptuà-ne una les altres tampoc mereixen el títol de societat, ja que eren solament petites capelletes sense cap organització. En parlar de la societat gran de pagesos no puc menys de retre homenatge al malaguanyat company Jaume Bordas, ànima que era de dita entitat i un dels cabdills en totes les actuacions en pro de la llibertat del poble i l'emancipació dels treballadors. Reunides en un dia de bella recordança les directives de les esmentades Societats Obreres, nombraren una ponència formada pels companys Jaume Font, Joan Cort i l'autor de la present memòria per tal de confeccionar els corresponents re-

mic i correligionari, Felip Barjau Riera.

Era aproximadament per aquest temps que la forta creixença de l'entitat obligà a ampliar l'estatge social amb un gran saló d'actes on tots els associats i llurs famílies poguessin fruit de les delícies del ball i funcions teatrals i a l'ensens també dels actes culturals que molt sovint s'hi donaven. Cal remarcar també, què aquesta primera reforma de local, es degué principalment a l'entusiasme de tots els associats que durant dies i nits, cadascú dins la seva especialitat i gratuïtament molts d'ells, quasi tots, treballaren perquè l'obra fos alhora esplendorosa i econòmica.

En l'any 1919, amb ocasió del creixement esplendorós de la C. N. T., la Federació ingresà col·lectivament a dita central sindical, fundant i hostatjant el Sindicat Únic de Treballadors de Molins de Rei a fi i efecte que poguessin ésser d'aquesta entitat també els no socis de la Federació.

En aquells temps també per tal

important: la Biblioteca, per cert ben nodrida i seleccionada.

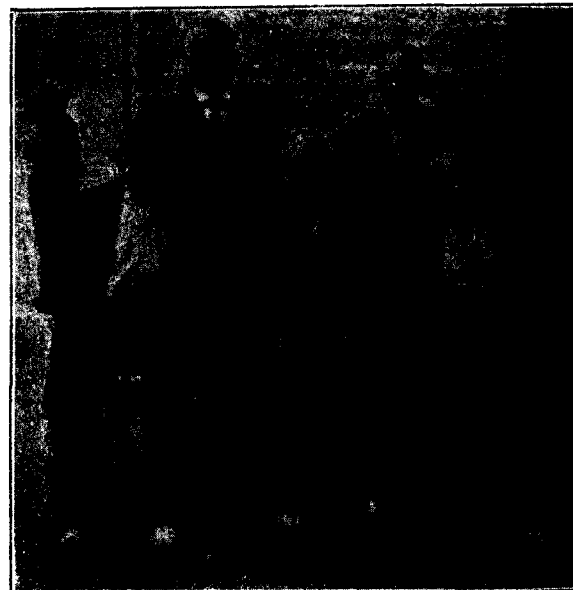
Les despeses de l'entitat creixien. Era imperiosa la necessitat d'ampliar les atencions de caràcter mutual que des de la fundació de l'entitat s'havien establert d'una manera migrada, puix per això calien cabals. Treure'ls dels associats amb augment de quotes era cosa fàcil, però que a la llarga és un remei que fatalment es torna contra els mateixos que l'han emprat.

A la fi es trobà quelcom profitós per l'entitat i la col·lectivitat i s'acordà la construcció d'un forn de pa, i llur fabricació i repartiment a unes taules reguladores, beneficiant-se la societat amb els beneficis de la venda i la població en general en la millor qualitat i pes exacte.

Després d'un temps i vist l'imillorable resultat d'aquest principi de cooperació s'amplià amb l'establiment de la venda de carbó a domicili.

Temps després, quan l'entitat havia ja assegurat relativament el seu es-

*(Segueix a la pàgina 8)*



*Els primers jubilees de la «Federació Local»*





**La Revolució rusa de 1905**

Miquel Matveev, autor; Emili Granier-Barrera, traductor; Helios Gómez, il·lustrador; «Ariel», de Barcelona, editor.

A través d'un vel líric, d'una narració literària com si hom novel·lés, Miquel Matveev ens descriu, més que la Revolució russa de 1905, l'ambient rus que portà al moviment popular i les seves conseqüències que conduïren a la gran Revolució d'Octubre. La vilesa del capitalisme i del tsarisme, el caldejament de l'atmosfera, la vida de conspiració, la persecució i calvari del revolucionari, la rebeldia gairebé inconscient del pagès, l'aixecament, la creixença revolucionària, són evocats per M. Matveev.

La traducció, un poc lliure, del nostre company E. Granier-Barrera recull la lletra i l'esperit del cronista rus.

Helios Gómez, amb les seves il·lustracions, fa més suggestiu el llibre. J. R. i T.

N. de la R. — Recordem que en aquesta secció només es parlarà de les obres que se'ns envïïn.

**1906**

L'any 1906 és la Revolució en marxa. Perquè ara tot és clar. El somni dels burgesos, un tsar dolç i generós aconsellat per un parlament de rics i governant un poble dòcil de pasta de melindro—aquest somni s'ha esvaït. Hi ha dos camps. Cal escollir entre els explotadors interessats, els privilegiats sense arguments, llurs defensors orbes, o bé els obrers i els pagesos conscients que volen governar-se ells mateixos.

El xoc entre els dos camps és la Revolució.

Amb la Revolució, la petita ciutat de província s'amplia i renouva immensament. Un recinte negre, uniforme i monòton—els suburbis—s'afegeix als edificis administratius atroïnats, a les esglésies, a les botigues, als tribunals, als teatres, a les cases parençoses dels rics, al centre amb els seus carrers pacífics i els jardins voltats de reixes. Un ritme de tempesta substitueix el ritme mandrós d'abans. És el suburbi que s'agita. La petita ciutat de província esdevé una ciutat de cent mil habitants. Rússia, amb la Revolució, esdevé un país de cent cinquanta milions. La ciutat ha perdut el seu lloc preponderant. El centre és com un passadís. La ciutat, en ella mateixa, ja no interessa ningú; tots els seus edificis són joguines abandonades, ningú no hi juga ja. Als tribunals ja no hi van esclaus per tal d'ésser jutjats per fantotxes, sinó presoners negligents, irònics, hèrcules agafats en una terrenyina. El tedi i la peresa són vençuts.

Els suburbis? Qui els ha inventat? Qui els ha poblats? Els camins, les coses, tot és fet de carbó dur i càlid, tot és negre i color de sang de bou. El brogit de milers de màquines forma l'atmosfera. Aquella remor càlida i el fum de les xemeneies. El fum de les xemeneies surt lentament, plana sobre d'elles, forma com un sostre damunt el suburbi. El fum ho tenyeix tot de negre, les teulades, els murs, els vidres, el ferro, la pedra, els homes en les fàbriques. Els homes autòmats, que saben el seu lloc en el banc, que coneixen la seva palanca, fan un amb ell. No existeixen o existeixen només com una part del paisatge: el blat ve tot sol.

O, millor, obliden que ells—el pagès i l'obrer—existeixen. El riu baixa sempre, però hom oblida que baixa. L'obrer treballa sempre, hom oblida que treballa.

Hom s'adona que existeix el dia que deté el seu treball.

Quan el suburbi cessa el seu brogit, hom descobreix la seva existència, hom descobreix la seva població negra. La remor que s'apaga és ja una inquietud. La inquietud s'accentua amb els xiulets aguts, amb els clamors de les sirenes! «No treballem més». I després, el silenci és terrible. Quan els sectors de les rodes gegantines esdevenen una massa inerta, precisa, és una amenaça. La immobilitat de les fàbriques és una amenaça també. I després, el líquid negre dels homes minva en les portes de les fàbriques, creix en avingudes, s'adapta a les formes de les places, les omple de negre amb el roig de les banderes al damunt. Els ulls d'aquesta multitud negra veuen grans perspectives, paisatges vastos; els ulls de la multitud proclama l'esperança i la voluntat. La ciutat dels burgesos, dels funcionaris, dels disbauxats i dels usurers, la ciutat fantasma, el centre amb la torre dels bombers, amb la catedral, les cases, les casetes, les botigues, desapareix davant la realitat. La multitud armada passa per aquella ciutat fútima, groga i blanca; les ombres que viuen en aquelles cases desapareixen, els finestrons es tanquen de pressa i silenciosament. És la manifestació obrera armada. I quan la multitud entra a casa seva, aquella ciutat és buida, deixa d'existir. Allò que viu és el suburbi.

L'any 1906 és la Revolució. És com un bosc que camina. És el bosc que puja a les muntanyes, que baixa a les comes; ningú no el sent moure's, ningú no troba manera de deturar-lo. Hi ha pagesos al davant, són els ravaus. I quan, units, els pagesos i els obrers entren a la ciutat per totes les portes, envolten el centre, la ciutatella de llurs enemics, l'estrenyen, l'agafen igualment com una mà forta agafa un ocelllet en el seu palmell. És la Revolució.

Els covards que suara imploraven la seva pietat, intenten enganyar el gegant. Però el poble, quan veu que es proposen de matar-lo per darrera, es detura: és la barricada. Trenquen el vostre ordre, burgesos; arrenquen els reixats dels vostres jardins rectangulars, esventren els vostres carrers plàcids, els barren, s'ajeu en la pols humida, estrenyen bé el fusell contra el pit per encertar els vostres defensors estúpids, que es deformen de lluny, per foradar de bales els pits enormes dels vostres cavalls. És la barricada nodrida pel suburbi, pels soterranis, per les obertures i els terrats de les cases. És la barrera que aguanta omplint els esvorancs amb cossos, amb cossos negres d'obrers.

Deixen la barricada per una altra que els espera. Som molts, som inacabables. I quan baixem al soterrani per preparar noves armes per a una nova lluita, quan no crispem les mans desesperadament, quan obrem, continuem la Revolució.

En el centre, amb vosaltres, només hi ha els venuts i els incomprendius. Els dos camps són francament enemics, no hi ha entre ells cap color intermedí. Nosaltres deshonrem totes les vostres valors morals, totes les vostres veneracions. Enverinem la vostra satisfacció, interrompem el vostre ritme—tic-tac—, engendrem la por dintre el vostre cor.

1906 és l'any de la Revolució. Per alguns dies solament, però les grans ciutats són arrencades al poder estúpid. En llur retirada, els burgesos demostren el mateix coratge que havien demostrat en l'atac.

Som amos de Moscou durant dies. La insurrecció, la resistència, àdhuc la retirada són heroiques. Un maquinista, perillant d'estavellar-se ell ma-

teix amb la locomotriu llançada a tot vapor sota la pluja de bales de les metralladores, salva una part de l'exèrcit revolucionari. Un cop llest, es lliura satisfet als botxins. Els regiments que han sufocat la insurrecció són deshonrats per a sempre.

L'ordre del governador és lacònica: «No feu tir al blanc, no estalvieu les bales». Els revolucionaris fan el mateix. Aquelles muntanyes de fusells que el govern fa cremar després de la insurrecció! Els revolucionaris troben noves armes. Els regiments enviats per lluitar contra ells, les llencen en el camí que recorre el tren. Els marins es revoltan en els cuirassats, els vaixells en revolta s'uneixen, la flota porta als màstils banderes roges, però no aconsegueixen d'organitzar-se en un impuls comú amb els de terra,

i les insurreccions són decapitades amb l'engany. El govern es manté per la baixesa, per la baixesa només.

Vénen les exèquies de les nostres víctimes. La burgesia s'amaga en els soterranis. Encara perdem més que no enterrem. La Revolució és el dependi generós de les nostres forces.

La Revolució és la vida activa, la vida ardent dels revolucionaris; és una immensa seducció que envegen els pàl·lids, els peresosos. Ella els fa veure bé llur món migrat d'estetes, de gent cautelosa, en la seva veritable proporció microscòpica.

1906 dura tres anys.

M. MATEW

Emili Granier-Barrera, trad.

(Capítol de «La revolució russa de 1905».)

**COMARCA LA MARESMA**

**DE CALELLA**

El mes passat, dia 21, tingué lloc a Calella un acte d'afirmació socialista organitzat per la Secció de la Unió S. C. d'aquella ciutat.

Aquest acte representava la inauguració oficial de la Secció, la qual projecta una intensa tasca d'educació ciutadana en els nuclis proletaris d'aquella ciutat.

És cert que la Secció de Calella fou una de les tres primeres que es creà dins l'organització general de la Unió S. C., i que els seus components, tant en el terreny social com en el polític, han actuat en la vida d'aquella població amb significació socialista.

Com afiliats a les rengleres de la U. S. C., regeixen, per tal com formen la minoria més important de l'Ajuntament, en certa manera la vida ciutadana de Calella. Diem en certa manera, perquè si bé s'han pogut adjudicar els llocs directius del seu Municipi, en canvi en proposar una norma d'actuació d'acord amb el seu ideari, topen amb el mur dels altres grups polítics que, amb tot i declarar-se algunes vegades enemics entre si, quan es tracta d'allò que els burgesos en diuen els sagrats interessos econòmics, troben el seu punt de contacte que els fa un conglomerat legalment imbatible.

Per això l'esforç dels nostres companys calellans és doblement meritori. No deixen en cap moment de sentir-se socialistes, de vegades han de transigir i no poden prosperar llurs proposicions, però salven amb llur actuació els interessos públics, que en mans dels nostres enemics s'esmicolarien en profit de les pròpies concupiscències i en perjudici de la col·lectivitat; per altra part, s'exposen a què en una de les combinacions que han de suportar imposades per la majoria (unió dels altres grups polítics), llur impotència sigui interpretada, pel sentit primari i simplista del poble, com una manca de voluntat i falla de convicció, i no cal dir que en aquesta posició tenen la popularitat a l'encant i a mercè dels nostres enemics. Per aquest jugar-se cada dia la popularitat trobem extraordinàriament meritòria la tasca que fan en compliment del mandat que els conferí el poble.

Doncs bé, amb motiu d'aquest actuar públic, potser havia estat una mica oblidada la feina de cultura socialista que ha començat d'emprendre la Secció, i el primer acte de la qual fou el míting d'afirmació socialista de dilluns passat.

En aquest míting, que presidí el company Budí, secretari general del comitè de la Secció, parlaren els homes de la U. S. C. companys Xavier

Xaparro, Dr. Mira, Felip Barjau i M. Serra i Moret.

El company que presidia començà amb unes paraules de salutació a tots els assistents i féu remarcar la importància de l'acte que hom celebrava.

El company Xavier Xaparro digué que durant els dies de convivència amb la gent de Calella ha observat en els estaments populars una consciència socialista, però que hi mancava l'acció, i que l'única manera de fer eficient l'acció que exigeix aquella consciència era la d'ingressar en un partit articulat i organitzat tal com és la U. S. C.

El Dr. Mira parlà de la intervenció que han de tenir els obrers intel·lectuals en la revolució. Retragué l'exemple de Rússia, on el triomf de la revolució es deu als tècnics, als intel·lectuals que han fet i faran més possible encara la implantació del règim socialista en aquell poble.

Felip Barjau parlà de les forces creatives que han de tenir les masses de xoc. No n'hi ha prou amb enderrocar, sinó que cal construir per a això les mateixes figures dirigents del sindicalisme internacional. Adonant-se d'aquesta veritat, proposen als seus afiliats la creació de cooperatives, fórmula econòmica a l'abast de l'actual obrer expoliat. Cal, diu, emprar totes les armes, i seria infantil deixar abandonades les de més eficàcia. Després s'estengué a definir la filosofia de l'anarquisme, el socialisme, el comunisme i l'Estat, i espera que en la societat futura els mitjans coercitius, que són ara una de les principals posicions de l'Estat, desapareixeran per inútils. Anima els treballadors a posar en pràctica un pla de construcció, i ofereix per a això l'auxili dels homes de la U. S. C.

El diputat i conseller de la Generalitat, company Serra i Moret, parla de l'obra que els nostres homes han fet dins de la República, i assenyala que el període republicà de construcció ha estat, a Espanya, molt més breu que en cap poble del món. Aquest és tot just un punt de partida, prometedor de futures realitats més justes i que són possibles gràcies a la transformació operada a Espanya. Compara la situació dels anys enrera amb la present, i demostra com els impacients no tenen dret a impacientar-se, per tal com en aquell temps no varen fer res per enderrocar aquell funest estat de coses, i ara, després d'una Constitució oberta que admet i fa possible l'avenç de la democràcia, opinen que no s'ha anat prou de pressa i que s'han perdut molts moments. Final-

(Continua a la pàg. 6)

# Somni d'un escèptic (Text taquigràfic d'un discurs no pronunciat)

«Señores :

«Cumpro hoy con el imprescindible y agradable deber de daros cuenta de nuestra obra republicana, pues, como la mayoría de vosotros sabéis, por haberlo anunciado oficialmente todos los diarios, hemos proclamado la República de Trabajadores, empezando ya éstos a beneficiar del nuevo régimen que les permite victorearla sin recibir sablazos, aun cuando, por la fuerza de la inercia reciben todavía alguna, a lo que pensamos poner remedio cambiando todos los sables. (Molt bé!)

«Quiero empezar por rendir homenaje de satisfacción y gratitud a los funcionarios de las Administraciones civiles y militares, policías, *burots* y clases pasivas, quienes, dando un alto ejemplo de patriotismo, han continuado todos en sus puestos, hasta el punto de que, cuando por un Decreto habíamos ordenado devolver la libertad a la mitad de ellos, al grito de ¡Viva la República! han resuelto permanecer al pié de las trincheras que su labor secular ha abierto en las mismas entrañas de la estructura Nacional. Con tal ejemplo de tenacidad en el trabajo, con colaboradores tan potentes como desinteresados, podemos confiar en el brillante porvenir de una República (de Trabajadores) que descansa sobre eternas e inmovibles cimientos y... (Els aplaudiments no deixen oír les darreres paraules.)

«En política interior nuestro Gobierno se ha mostrado inflexible en la tarea de desarraigar los prepotentes sostenes del antiguo, execrado régimen. Los parásitos aristócratas y los grandes mercaderes, corrompidos y degenerados por el prolongado goce de injustos privilegios, comen actualmente el amargo pan del expatriado en los tristes «restaurantes» de París, Suiza y la Côte d'Azur. Hemos sabido, sin embargo, mantenernos dentro de los límites que un elemental deber de humanidad nos impone, permitiéndoles—con la benévola, conmutativa y bilateral colaboración de banqueros y funcionarios, preñados de amor republicano—permitiéndoles, digo, llevar consigo algunos centenares de millones de pesetas, magre sostén para su pretérita y desmesurada opulencia. La Joven República ha demostrado así ante el mundo que sabe tratar a sus enemigos con la hidalguía ancestral e inocente caballerosidad proverbial, honra y prez del eterno solar hispano jamás desmentidas. (Aplaudiments generals. Visques.)

«Apenas instalado en el Poder, el gobierno, consciente de sus responsabilidades internacionales, ha tenido el alto honor de colaborar activamente en el campo de la política mundial, y el Ministro de Estado, con la brillantez y cálida eolucencia del más profundo silencio, ha llevado la voz de la República Española al seno del Consejo de la Sociedad de las Naciones, contribuyendo en medida no escasa al prestigio de nuestra secreta y silenciosa diplomacia en el exterior. En esta difícil tarea ha sido distinta y hábilmente secundado por, nuestro Embajador en Washington (propuesto para el mismo cargo en París) quien en la histórica Asamblea que reunió en el palacio del Trocadero los delegados de las grandes potencias mundiales, con exquisita discreción diplomática hizo públicas declaraciones sobre la descortesía francesa, lo que le ha valido tan unánimes como laudatorios comentarios de la prensa de la

vecina Nación. (Mostres d'incomprensió.)

«En el mismo orden internacional, hemos dado a la Humanidad una prueba tangible de nuestro tradicional espíritu pacifista revelando al mundo desde la tribuna del Congreso por medio de la potente y autorizada voz del Presidente del Consejo, Ministro de la Guerra, el método—tan original como típicamente hispano—de reducir los armamentos acortando sencillamente los cañones, con lo que fué solucionado el árduo problema, político y técnico, del desarme, sin perjuicio alguno para la industria de países amigos, al mismo tiempo que se dió un alto y noble ejemplo de la solidaridad internacional que ha de ser en todo momento la norma y el supremo fin de este Gobierno. (Mostres d'aprovació). No es necesario decirnos que a los autores de tan eficaz procedimiento se les ha mantenido en sus puestos, pues así nos aseguramos para el porvenir su inteligente actividad en la dirección técnica de nuestro bizarro ejército por los mismos métodos que le permitieron escribir las gloriosas páginas de su brillante historia. (Molt bé!)

«Las cuestiones financieras y económicas han sido objeto de la máxima solicitud de los Poderes Públicos. Hemos tenido, preciso es decirlo, la rara fortuna de que un eminente Economista, Gobernador Honorario del Banco de Francia, nos aportara el

concurso de su esclarecida ciencia, condensada en un luminoso informe, que constituye nuestro Evangelio Financiero. Sus recomendaciones nos permitirán resolver tan graves como delicados problemas, sometiendo definitivamente nuestro Banco Nacional, y con él todo nuestro sistema Bancario, a la influencia desinteresada de la gran banca de la Nación amiga, cuya tutela y paternal protección habéis ya podido apreciar. (Moviments diversos.)

«En este orden hemos estructurado la Ley de Ordenación Bancaria, por la cual se fijan, sancionan, aprueban y estipulan las condiciones técnicas del futuro régimen interno y externo de la circulación fiduciaria, por la que el Tesoro Español, guardando las imprescriptibles prerrogativas que una prudente política financiera y monetaria recomiendan, y reservándose las garantías que dictan su ecléctico y sinalagmático criterio, ha contratado con el Banco de España las condiciones de Emisión, redescuento, pignación y cambio que, previo un informe imparcial de los interesados y la libre discusión subsiguiente, nos ha conducido a la preservación del encaje y lo que cuelga, condición primordial, como todos sabéis, del equilibrio inestable, provisorio e inconvencional de la estructura económica y monetaria de una Nación moderna. (Aplaudiments i mostres d'incomprensió total. L'orador descansa. Beu.)

«En el importante orden económico, el Ministro de la Economía, con una clara visión de las necesidades y aspiraciones de nuestra Agricultura, Industria y Comercio, ha logrado, tras laboriosas y felices negociaciones, establecer con la vecina Nación amiga, un convenio comercial por el que la entrada en España de sederías, automóviles y productos de primera necesidad para las clases populares, se encuentra liberalmente facilitada. Como compensación, guardamos para el consumo interior (salvo una mínima cantidad de vino que hemos consentido exportar) la totalidad de los abundantes y sabrosos productos de nuestra agricultura, substancias de alto valor alimenticio que no han de faltar nunca en el modesto festín cotidiano a que todo ciudadano debe aspirar bajo un régimen esencial y exotéricamente republicano. (Molt bé!). Si hemos disminuído la exportación de productos agrícolas por este Convenio, en cambio el hecho viene compensado por la exportación de capitales, cada día más amplia, y ya habéis podido comprobar que, si el precio de la vida aumenta, el valor de la peseta disminuye constantemente, poniéndose así al alcance de todos y esto como principal resultado de la habilidad con que hemos conducido nuestra política económico-financiera en unión estrecha con la finanza internacional, primer paso hacia el anhelado fin de solidaridad humana, de justicia social y de economía democrática, razón de ser y aspiración suprema de una República de Trabajadores. (Bravos i aplaudiments.)

«Rápida e incompletamente enumerada la pasada labor del Gobierno, réstame, señores, formular la confianza en el porvenir, indudablemente anclada en lo más profundo de nuestras conciencias. Estamos en los albores de una nueva era que pide de nosotros árdua, fecunda y constante labor de cuyo éxito son auspiciosos augurios los magníficos resultados alcanzados en el escaso tiempo que afrontamos las responsabilidades del Poder. Con una Constitución preñada de promesas, con un heroico pueblo republicano preñado de esperanzas, ellos han de dar a luz la magna obra que resucitará ante la asombrada Humanidad las fuertes virtudes de la raza Ibérica, la que ha descubierto un nuevo Mundo, la que llevó en sus manos ancestrales la ardiente antorcha de la Civilización, la de los grandes destinos, la de... (L'ovació formidable ofega la veu de l'orador.)

JOANUS

## Dedicat a Anguera de Sojo

Robert Robert va escriure, a l'any 1870, l'auca del senyor Esteve esporuguit davant els primers passos de «La Internacional». És l'auca que encara s'escau avui, puix psicològicament ha canviat ben poc. Ell i el mandatari «ideal». Val la pena, doncs, d'actualitzar-la i dedicar-la al senyor Anguera de Sojo, ex-governador de les «forces civils».

«Son los internacionales unos monstruos infernales.

Sus caras estrafalarias atroces patibularias.

Por fingirse desgraciados andan todos remendados.

Y emplean hasta la argucia de llevar camisa sucia.

Por odio a las gentes finas suelen fumar tagarninas.

Tienen por Dios verdadero el sensualismo grosero.

Ganan seis reales por día y van de orgía en orgía.

Quieren vivir en el ocio lo mismo que el sacerdocio.

Tienen brutales sesiones en inmundos bodegones.

Nace un internacional? Peligra el orden social.

Predican necias y cómicas armonías económicas.

Les repugna cuanto brilla y pagan en calderilla.

Maldicen el capital que les labra el hospital.

Insultan cuando están chispos los coches de los obispos.

Con bando tan depravado peligra el Pontificado.

Por poner cuatro baldosas cobran sumas fabulosas.

Exigen con desparpajo hasta el crédito al trabajo.

Minan con absurdos tales los fundamentos sociales.

Producen sus alborotos pestes, guerras, terremotos.

Llevan metido en la faja Mill, Gas, petróleo y navaja.

Con escándalo inaudito llaman hambre a su apetito.

Y no quieren ni aun hambrientos la sopa de los conventos.

Ruge este bando satánico y el orbe sumerge en pánico.

Rondan de noche y en cueros las casas de los banqueros.

Con el propósito ¡ pillos! de llenarse los bolsillos.

De verles han muerto varios timoratos propietarios.

Quieren abismar el mundo en el caos más profundo.

No conocen más teoría que la de José María.

A la sociedad rendida piden la bolsa o la vida.»

## Universitàries

### Les nostres dues tasques

Hem passat ja una tercera part del curs. És imprescindible que si volem que no passi tot sencer sense pena ni glòria, ens posem a la feina immediatament. La Universitat, aquests últims temps—exceptuant el Congrès de la U. F. E. H. celebrat a Madrid pel novembre—sembla que s'hagi desentès de les qüestions socials i que no es preocupi ja de què l'entrada de l'obrer en ella sigui quelcom més que una frase. Els que som dins d'ella i aspirem a un ordre social més just, on la intel·ligència no estigui barrada per la frontera de l'argent, devem unir-nos per a fer front a aquesta indiferència i organitzar-nos en columna d'atac per a enderrocar velles cons-

(Segueix a la pàgina 6)

# La Cooperació de Consum en l'Economia popular

(Continuació)

Un cop creat el Moviment Cooperatiu de Consum, progressa pel fet que el seu principi és aplicable a cada família sense excepció, i és tan universal com el capitalisme, i que ofereix també un mètode, no polític, sinó econòmic, per a reunir en una organització els adversaris de classe i superar el capitalisme.

b) *Les Cooperatives de Consum superen el capitalisme.*

La victòria sobre el capitalisme! Heus ací la tasca que durant dos segles han perseguit els més grans pensadors i per a la qual han creat tota una sèrie de mostres de projectes fantàstics! Però, si examinem el sistema cooperatiu, ens sorprendrem de veure que esperits com Owen, Proudhon, Buchez, que han estat suplantats i arrebats, d'ençà molt de temps, per utopistes, continuen subsistint, tanmateix, en una o altra forma cooperativa. Per altra banda, veiem com pensadors socials, que han edificat tot el desenvolupament socialista sobre la base de la revolució política, han estat esmenats i completats per la pràctica del proletariat. En el temps que els Pioners de Rochdale començaren a desenvolupar llur associació, es deixava sentir el crit estrident dels marxistes de l'expropiació dels expropiadors. Aquest dogma veu en l'apropiació constant de la plus valua pels capitalistes, una expropiació contínua de les classes obreres, que sols pot ésser compensada per una acció revolucionària.

Pel DR. KARL RENNER

*Del Partit Socialista austríac, Ex-Canceller d'Àustria, President de la Unió de Cooperatives de Consum austríaques.*

Però avui constatem que les organitzacions cooperatives, creacions absolutament originals de la pràctica social del proletariat, efectuen directament la reapropiació de la plus valua, retornant aquesta a la classe obrera, no considerant ja els obrers individualment, sinó tota la classe dintre el quadro de les seves institucions.

c) *Les Cooperatives de Consum confereixen indirectament el dret al producte total del treball.*

A la mateixa entrada del moviment social es planteja la demanda irrealitzable del dret al producte total del treball i del taller que es governa ell mateix, és a dir, el taller autònom. La cooperativa de consum obra de forma socialista disposant sobiranament de la plus valua reapropiada, sigui sota la forma de retorn a l'individu, sigui per la creació d'un capital social que pertany, sense ésser repartit, a tota la classe. La cooperativa de consum realitza això mitjançant una organització de conjunt que és fonamentalment democràtica, a partir de la cèl·lula de la petita cooperativa isolada fins a la cooperativa majorista i fins a la cooperativa de producció, i que representa, en el seu conjunt, una màquina de progrés social, que

va de baix a dalt, i una democràcia econòmica sempre creixent, sempre en moviment.

d) *La Cooperativa de Consum crea una veritable comunitat de vida.*

Al començament del moviment social trobem, a més a més, la utopia d'una comunitat universal. I avui, com a conseqüència del desenvolupament capitalista, ens trobem amb un consum col·lectiu repartit entre els milions de famílies proletàries que viuen en les concentracions industrials. La llar de l'obrer industrial es troba avui inclosa en una veritable comunitat pel moviment del consum que el lliga, per mil veges, a totes les altres llars. Per estrany que sembli, s'ha arribat a establir una comunitat de la vida material, però, i que diferent de les «home colonies», comunitats de vida universal somiades per Robert Owen! Tot no està socialitzat; ben al contrari. El darrer acte del consum ha restat individual i l'home ha reivindicat per a ell un ambient de vida privada. Una certa esfera privada serà reivindicada sempre per cada home, i molts actes privats de la vida restaran, de preferència, íntims i privats. Tals com, abans que cap altre, la vida sexual i l'acte fisiològic del consum. Els ideals d'una comunitat de vida absoluta que caracteritzen els més antics comunistes, no deixen d'ésser exagerats a la nostra manera de pensar i insuportables als nostres costums. Però immediatament després d'aquesta esfera de vida individual comença la socialització des de baix, per mitjà de la cooperació. (Seguirà)

## Bibliografia cooperatista

*La Revue de la Cooperation Internationale.* — El número de desembre d'aquesta revista conté:

*La Política Econòmica Internacional*, text complet del Programa de política econòmica redactat pel Comitè especial designat d'acord amb la decisió del Congrés Cooperatiu Internacional d'Estocolm. Aquest programa fou aprovat pel Consell Central de l'Aliança Cooperativa Internacional en la seva darrera reunió i serà sotmès al Congrés Cooperatiu Internacional de 1933 per a la seva adopció definitiva.

*La Cooperació dels Productors i Consumidors organitzats:*

*Relacions Orgàniques Internacionals*, per E. Poisson, Vice-President de l'A. C. I., qui exposa les raons perquè les Organitzacions Nacionals Cooperatives agrícoles haurien d'afiliar-se a l'A. C. I. L'autor discuteix els problemes pràctics que planteja l'intercanvi internacional regular entre les organitzacions de consum i les organitzacions agrícoles de producció.

*Comitè Internacional de Relacions entre les organitzacions Cooperatives Agrícoles i les organitzacions de Consum.* — Ressenya de la reunió tinguda recentment a Ginebra.

*La Cooperació Internacional i la Conferència del Desarmament*, per Victor Serwy. Una erida als cooperadors per tal que utilitzin tota llur influència. Victor Serwy escriu: «Tots els pobles tenen llurs esperances posades a Ginebra i tots confien que la Conferència aconseguirà atansar-los a una era de pau. Els cooperadors que formen en el món l'exèrcit pacífic més formidable, ¿no faran sentir llur veu en aquesta circumstància única?»

*Progressos Cooperatius Nacionals:*

*La producció de la margarina a Txecoslovàquia*, per H. J. May. Una descripció de la nova fàbrica de margarina en construcció de la Cooperativa Majorista txecoslovaca.

*El comerç a l'engròs a Finlàndia, 1928-30*, per Hugo Ursenius. Comparacions estadístiques entre el comerç a l'engròs cooperatiu i privat.

*La Conquesta Cooperativa de Gran Bretanya.* El nombre de cooperadors comparat amb el resultat del cens de població efectuat aquest any.

*La Cooperació a Bèlgica, en 1930*

*La Cooperació Agrícola:*

La Unió de Societats Cooperatives Agrícoles de la Suïssa oriental.

La Cooperació agrícola al nord de Xina.

*Educació Cooperativa:*

L'acció educativa cooperativa a Iugoeslàvia, per Cretko Kristan.

OBRES SOBRE COOPERACIÓ

*Comitè Polat de Cooperació Europea: La crisi agrícola en Europa.* — Informe presentat a l'Assemblea del Comitè Federal de Cooperació Europea, a Budapest, 1931, per Ladislav Grabski. 36 pp.

*Comitè Federal de Cooperació Europea: Informe presentat per Francis Dealisi, sobre el Mercat internacional del blat.* — Informe general de Budapest, 20-21 maig de 1931.

*Cooperative Marketing Board.* — *The History of Co-operation in Western Canada.* Per John T. Hull Winnipeg. 16 pp.

*Horace Plunkett Foundahon.* — *Agricultural Co-operation in Ireland.* Londres. George Routledge and Sons. 1931. XIV + 424 pp.

*Office Coopératif Belge.* — *La Coopération Socialiste Belge, 1929-1930. Résultats du Recensement opéré par les soins de l'Office Coopératif Belge.* 1931. 18 pp.

*Pertountzi, C.* — *Les Coopératives Agricoles de production & de vente en Grèce.* Tesis per al doctorat. Universitat de París, Facultat de Dret. París, Pierre Bossuet. 1931. 127 pp.

## L'afer dels taxis

Ens plau fer constar que l'article estudiant l'afer dels taxis inserit fa dues setmanes a JUSTÍCIA SOCIAL, va sortir sense la signatura de l'estimat company Lluís Ardiaca.

També fem constar que no vàrem vincular les actituds de la casa David amb la proposició dels regidors que en dit article es comentava. Nosaltres mai «insinuem», ni mai deixem «entreveure». Si nosaltres sabéssim que

qualsevol regidor ha comès un acte indigne, ho diríem, no entre ratlles, sinó amb totes les lletres.

L'escola de La Publicitat i de La Veu de Catalunya no és la de JUSTÍCIA SOCIAL.

## Comarca La Maresma

(Continuació de la pàgina 4)

ment, expressa que no serà mai possible el retorn de la vergonya anterior, i malgrat l'ofensiva dels monàrquics i retrògrades, la força democràtica de la revolució que ja s'ha imposat, s'aferrarà cada dia més, amb la contínua promulgació de les lleis substantives, tant o més importants que la mateixa Constitució.

El company Budí donà l'acte per clos.

Tots els oradors foren acollits amb aplaudiments de simpatia i adhesió a llurs manifestacions pels nombrosos obrers i altres ciutadans calellencs que emplenaren l'espai local del cinema Ancora.

Els amics socialistes de Calella feren un bon punt de partida per desenvolupar la tasca magnífica que es proposen.

F. VENDRELL

\*\*

Hom realitza els tràmits legals necessaris per a la constitució definitiva de la Secció de Tordera de la U. S. C.

En l'assemblea d'organització celebrada hi assistiren un centenar de simpatitzants; tots els quals s'inscriviren com afiliats al nostre partit. Hom espera l'aprovació dels estatuts de la Secció, tramesos al Govern civil, per tal d'inaugurar oficialment la Secció de Tordera, que promet ésser una de les més nodrides de les seccions foranes.

XX

## UNIVERSITARIES

(Continuació de la pàgina 5)

ciències aburguesades i construir, en lloc seu, consciències socialment democràtiques.

Al nostre entendre són dues les tasques que ens cal fer: Per una banda devem fer obra de prosselitisme en-

tre la part més sensible i més intel·ligent de la joventut universitària; per altra cal continuar l'acció cultural social empresa a últims del curs passat per l'A. A. F. D.

En la reunió celebrada el 15 de desembre passat entre els companys estudiants de la Joventut, va acordar-se proposar a la pròxima Assemblea la creació de Comissions—una de les quals serà la Universitària—encarregades especialment d'organitzar actes de propaganda envers els respectius camps d'actuació extra-política.

La Comissió Universitària de la Joventut de la U. S. C. tindrà doncs com a una de les seves missions principals realitzar la primera tasca. Organitzarà conferències, mítings, amb els companys més caracteritzats de la U. S. C., adreçats a tota la joventut estudiantil. D'aquesta manera els nostres homes es posaran en contacte amb la massa universitària i li exposaran purament, simplement, la doctrina socialista.

La segona tasca no pot ni deuen realitzar-la la nostra C. U. tota sola; encara que en ella trobaran, els que la realitzin, la més constant ajuda, els més actius elements. L'obra per la qual es posi, en el possible, la Universitat a l'abast de l'obrer i aquest a l'abast de la Universitat, no deu ésser obra d'un sol partit polític; deuen contribuir-hi tots els estudiants que sentin la injustícia que representa l'actual usdefruit per una minoria, de la Universitat, tots els estudiants de cor obert i d'esperit avançat. Les úniques entitats, doncs, que poden i deuen intervenir-hi són les Associacions professionals d'estudiants, com a representatives de tots ells, i la Federació Universitària Escolar que les agrupa. Encara que no ens poguem fer il·lusions—i nosaltres no ens fem, particularment, cap il·lusió—del que pugui verificar-se per l'extensió de la cultura a totes les classes socials en l'actual règim econòmic, no devem desentendre'ns-en, seguint la doctrina liberal burgesa, ans al contrari, devem lluitar amb totes les nostres forces perquè no calgui esperar el canvi de règim perquè tots els homes i totes les classes puguin participar d'una manera real i sincera en l'obra de la cultura. DAVID RIEROLA



## ON VA EL SINDICAT DE LA INDUSTRIA HOTELERA?

Hem dit arreu que estimem aquest nostre sindicat per la seva condició de col·lectivitat autònoma, equivalent a una hegemonia, que si bé actualment no respon estrictament a les necessitats de la classe, pot ésser un preludi força enraonat, i que enfocant a la pantalla professional, despulat de greus prejudicis i raquitismes personals, esdevindrà una organització, si no totalment perfecta—per quant toparà sempre amb aquelles materialitats tan arrelades en els cambrers—, digna almenys d'anivellar-se a la resta de sindicats professionals de les altres indústries. Cal, per això, que els cambrers catalans, o simplement els que exerceixen a Catalunya aquesta professió, es donin ben bé compte del que vol dir i ha d'ésser el sindicat, actuant dins aquest com requereix tal agrupament sindical. Cal també controlar la feina dels dirigents i refusar-ne tota actuació que vagi contra el sentir de la classe o s'aparti del nostre camp d'acció.

Aquesta és la missió de tots els afiliats al sindicat, i en escriure, nosaltres ho fem, naturalment, atenent-nos a aquests punts de vista. No admetem la deserció. Fem més, la combatirem, perquè aquesta no pot fer altra cosa que afeblir-nos. És una posició molt còmoda, per exemple, trobar nefasta l'actuació d'uns homes determinats i donar-se de baixa, per a donar lloc a disgregacions perilloses i fatalment perjudicials per a la classe. És necessari mantenir-se en peu, inculcant, si cal, el propi sentir, si aquest respon, és clar, a un millorament en la marxa del sindicat.

I bé: ¿l'actual direcció exerceix les seves funcions interpretant el vertader sentit de la classe? Coneixem els cambrers de Catalunya i afirmem rodonament que no, car si bé és veritat que una bona part són fills de terres ibèriques, són prou comprensius i tenen, si més no, prou capacitat per a acceptar les característiques que té reconegudes el poble que els hospitalitza. Diem això, arrel d'un acord pres per l'actual comitè, de no acceptar, per a la revista professional i oficiosa del nostre sindicat, cap treball, sigui en el sentit que sigui, que estigui escrit en català. No hi caldria, certament, cap comentari; no obstant, conseqüents amb servir el sindicat i la classe en general, ens permetem de fer-hi unes objeccions que, si altra cosa no, ajudaran a la tasca de sanejament que, si bé no és fàcil, hi és molt necessària. Convé repetir que, coneixedors com som dels homes no catalans, però residents a Catalunya, pertanyents a la primera entitat gastronòmica catalana, ens és possible afermar-nos en les nostres creences, que no deuen, perquè no és just, perdurar l'esmentat acord; més encara, cal esmentar d'una manera eloqüent els que, dient-se demòcrates, prenen mesures obertament dictatorials. Cal, amics, ésser orbes, per a no veure on van encaminades aquestes disposicions fantàstiques, que és menar el sindicat a una immediata disgregació, i finalment matar-lo iniquament. El Govern de la República espanyola acaba de reconèixer la cooficialitat de la llengua catalana dins el territori català; ha fet més encara: deixa albirar una ampla autonomia que gaudirem els catalans. Vegeu, doncs, el contrast que ofereix aquest desencertat acord, companys del comitè, i us donareu compte d'aquest fall que heu comès, seguint una orientació que no té, no pot tenir la confiança de l'obrerisme català. No parla el separatista, no se us dirigeix tampoc el socialista.

Es el cambrer conscient, l'obrer que simplement vol palesar la seva disconformitat amb aquells aplom i conveniment de l'exploitat.

Creiem, però, que l'acceptar o no treballs escrits en llengua catalana, és encara una aspiració molt migrada, tota vegada que el nostre camp d'acció és Catalunya, i tenint en compte que el nostre sindicat ha de mantenir-se en el seu actual estat autònom, està obligat a desenrotllar-se dintre les característiques d'aquest poble, i per tant acceptar la seva psicologia. Com a universalistes, doncs—perquè aquest mot és simbòlic de llibertat i una millor justícia social—propugnem perquè *Resurgir*, revista de divulgació professional, sigui escrita en català, acceptant, és clar, la col·laboració estimable dels companys de parla castellana. No som pas, com equivocadament se'ns ha titllat, catalanis-

tes per sistema, sinó, senzillament, perquè, homes d'acció, es presenten davant nostre, i simultàniament, dos grossos problemes: la llibertat col·lectiva, o justícia que clama un poble, i la nostra condició de proletaris. Ni som tampoc aquells conformistes que tan simplement s'adapten a totes les circumstàncies; som, com hem dit, conseqüents amb els nostres principis, i per tant no estranyarà a ningú la posició que adoptem, que no és certament una utopia, sinó una crua i penosa realitat. Ens cansa i ens subleva aquest conformisme de quatre senyors (valgui la frase, company Feliu), que tan estoicament mantenen la massa en una orientació que no és de bon tros la que convé als interessos de la classe, i que creiem que està condemnada en aquests mots:

«Cal que es vagi immediatament a la creació d'unes escoles professionals on es forgin cambrers aptes per a cada secció de la nostra indústria.»

Es una necessitat urgent. És d'una formidable transcendència.

EMILI VILASECA

## MORAL BURGESA

Tots els homes conscients i imparcials de la nostra època han constatat el fet rarament desmentit que els nostres capitalistes han elaborat una moral per a ús exclusiu d'ells—amb mo- uopoli, per tant—, i de la qual mai no se n'aparten. No vull, ni tampoc em crec amb prou poder discernidor, escatir si aquesta moral burgesa, tan diferent de la moral universal d'ençà de la proclamació de la Taula dels Drets de l'Home, és resultat del viarany seguit per l'industrialisme dels nostres dies, que tendeix a mecanitzar-ho tot en profit exclusiu d'una classe, o si aquesta moral burgesa obeeix a altres causes. Algun company prou capacitat, tal vegada farà les disquisicions del cas i ens aclarirà els concepte en un possible estudi futur.

Ara només ens interessa registrar una vegada més l'existència d'aquesta moral inhumana que és igual que dir burgesa. És curiós també el fet que la moral burgesa a què ens referim coincideix en homes profundament religiosos o que passen per bons creient catòlics. I anem a explicar un cas que és de domini públic a Manresa, però no per això, menys inicu i mereixedor de comentari en les nostres planes.

La Companyia Anònima Manresana d'Electricitat, de la nostra ciutat, ha emprès una tasca digna del blasme de tot ciutadà que encara tingui cor i cervell. Amb un ritme ja característic va acomiadant gent afecta als distints serveis de l'empresa. En cosa d'un mes ha fet tres tandes de comiats que afecten, per ara, a l'element obrer de la casa. A remarcar que no hi val la condició de fer molts anys que s'hi treballa. A remarcar, també, que no hi ha motiu justificatiu dels acomiadaments. En l'última tanda, la direcció de l'Anònima ha estat més explícita: ha fet saber que els acomiadaments eren fets per acord del Consell d'Administració, cosa que no priva que es quedin en la major misèria les famílies que toquen les conseqüències, sobretot en l'hivern que ja tenim damunt. Heus ací, doncs, la gran raó, la gran justificació de condemnar a gana absoluta una colla de treballadors que durant anys i anys han fet poderosa l'empresa i que no tenen altra culpa que servir senyors posseïts de la moral burgesa. Acord del Consell! ¿I qui és el Consell d'Administració?

En totes les societats anònimes, el Consell d'Administració són uns senyors que van a missa i fan com qui administra els béns que els han estat confiats. A vegades ho fan bé, però generalment no fan més que estralls, les conseqüències dels quals fatalment paguen els treballadors de les empreses, únics factors de producció positiva, i els que hi han deixat diners a préstec en les diverses formes que això es fa. En el cas que comentem, però, donat el que hom parla a Manresa i les persones de qui es parla, és més greu, car ja és d'anys coneguda la forma jueva—en el sentit pejoratiu de la paraula—emprada en tota ocasió pels únics amos de l'Anònima Manresana. Si hi hagués encara algun dubte sobre això, l'imprès amb el programa de partit que fou escampat profusament a la nostra ciutat per un centre republicà, durant el mes d'abril d'enguany, ho aclareix i fixa d'una manera categòrica: la Manresana d'Electricitat és propietat dels germans Gomis, carlins de tota la vida i massa coneguts pels obrers de quan feien de filadors; ara ja fa molts anys d'això, però el record encara dura.

Ja coneixem, doncs, qui és aquest Consell d'Administració que no s'hi pensa gens a decretar la misèria d'una munió d'homes que no tenen cap culpa si els propietaris de l'empresa volen fer política de traveta. Car únicament hom pot capir la raó de l'acomiadament d'aquests obrers, que ja eren antics a la casa, tenint en consideració la filiació política dels Gomis—sense oblidar la tradició—i la poca gràcia que els pot fer la possibilitat que les noves lleis els privin de fer allò que millor els plagui a benefici de llur patrimoni particular. És clar que aquest procedir amb els obrers—condemnats a gana segura durant aquest hivern—no privarà (al contrari, afavorirà) a tan pietosos senyors l'exercici de la caritat més cristiana que hom pugui inventar. Tant és així, que ja hem començat a veure, no fa gaires dies, al periòdic *Seny*, una llista de «caritat» encapçalada pels mateixos homes que priven del pa a honrats treballadors que els han enriquit.

¿Compreneu ara, companys, la moral burgesa? Aquest cas és característic i mai no hem d'oblidar-lo. Hi ha escampats pel país una multitud considerable de senyors Gomis, i està

en la nostra mà contrarestar el virus pernicios per a la col·lectivitat, d'aquesta mena d'homes.

Es per això que denunciem el fet a la vindicta pública; és per això que cridem l'atenció de la primera autoritat de Barcelona i demanem que s'apliqui la sanció que la llei determina, per tractar-se (no hi cap dubte possible!) d'un cas ben concret de sabotatge a la República.

Senyor governador: per justícia, feu respectar el dret d'aquests treballadors desvalguts!!

ANSELM ROCAVERT I VILADA

Manresa i desembre 1931.



**Unió Socialista  
de Catalunya**

**Actes de Propaganda**

**Avui, 2 gener**

A dos quarts de deu de la nit, gran míting a Figueres, organitzat pels simpatitzants locals en la U. S. C.

Oradors:

Rafael Ramis  
J. Sales  
Joan Formet  
Emili Mira  
Manuel Serra i Moret  
Josep Xirau

**Avui, 2 gener**

A les deu de la nit, conferència de E. Granier-Barrera, a Manresa, organitzada per la Secció local de la Unió Socialista de Catalunya. Tema: «Partits obrers i partits burgesos».

**3 gener**

Conversa de Joan Comorera, a Lleida, per tal de deixar organitzada la secció local de la U. S. C.

**7 gener**

A les deu de la nit, conferència per Francesc Viladomat, en l'estatge del carrer del Clot, 32 (Secció IX i X). Tema: «El socialisme a Catalunya».

**7 gener**

Gran míting a Badalona, a dos quarts de deu del vespre, al Cine Nou, per a inaugurar oficialment la Secció local de la U. S. C.

Oradors:

Bernat Bonet  
Daniel Zumaquero  
Alfred Rogaso  
Esteve Vendrell  
Martí Bonet  
Joaquim Xirau  
Manuel Serra i Moret

**10 gener**

Gran míting d'inauguració oficial de la Secció del Districte III, Barcelona, a dos quarts d'onze del matí, carrer Sant Gervasi, 90.

Oradors:

Lluís Capdevila  
J. Rosell Muntaner  
Francesc Muntanya  
Joaquim Xirau  
Rafael Campalans

## Conferència de Serra i Moret

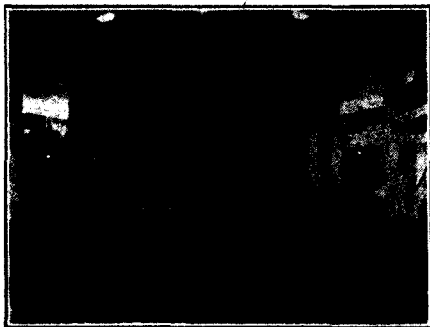
El Conseller d'Economia i Treball de la Generalitat de Catalunya, senyor Manuel Serra i Moret, donarà pròximament una conferència pública sobre l'interessantíssim tema: «El Control Obrer». L'acte tindrà lloc al Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria el dia 4 del pròxim mes de gener, a les deu de la nit.

# L'esforç magnífic i exemplar dels obrers de Molins de Rei

(Continuació de la pàgina 3)

devenidor econòmic, s'implantà el subsidi als malalts, de cinc pessetes diàries mentre duri llur malaltia, el subsidi a la maternitat, el d'invalidesa i vellesa amb dues pessetes diàries fins al moment del traspàs.

Donarà idea al lector del desenrot-



Vista del Saló-teatre de la Federació Obrera

llament successiu de la Federació Obrera els gràfics comparatius següents:

Any 1916. Número de socis, 210.

	Pessetes
Edifici social i mobles ...	20.500'—
Recaptació de quotes ...	1.630'50
Recaptació de cafè ...	11.876'90
Despeses per subsidis ...	1.484'—
Despeses per personal ...	3.127'—

Any 1925. Número de socis, 450.

	Pessetes
Edifici social i mobles ...	240.000'—
Recaptació de quotes ...	23.323'—
Recaptació de cafè ...	44.000'—
Recaptació venda de pa ...	151.814'—
Recaptació venda carbó ...	42.400'—
Despeses per subsidis ...	19.076'—
Despeses per personal ...	44.200'—

Any 1930.

	Pessetes
Edifici social i mobles ...	321.593'—
Recaptació de quotes ...	30.000'—
Recaptació de cafè ...	50.000'—
Recaptació venda de pa ...	182.000'—
Recaptació venda carbó ...	52.000'—
Despeses per subsidis ...	25.000'—
Despeses per personal ...	44.980'—

Número total de jubilats que ha tingut Federació Obrera, 32.

Número total de jubilats que té actualment Federació Obrera, 15.

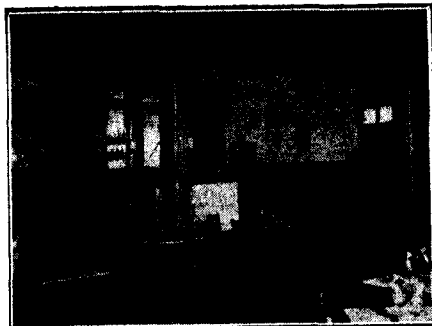
Número total de metres quadrats de superfície de Federació Obrera, dependències compreses, 3.900. Número de socis en 1.ª de novembre d'enguany, 715.

La Federació Obrera, entitat dedicada molt principalment a la lluita pel millorament econòmic dels seus associats i la classe obrera en general, estatuí, com quasi totes les entitats similars, el seu caire purament apolític. Mes les necessitats imperioses d'actuar en la vida pública i el fet d'ésser l'única entitat d'esquerra de la població i de gran prestigi a la comarca, determinaren que fos constantment sollicitada per tal de cooperar a la política nostrada, i és per això que sempre, previ acord exprés d'assemblea general i per casos concrets, hi col·laborés, essent en molts casos l'aglutinant poderós que unís en un esforç comú les diverses fraccions esquerranes contra l'enemic comú: el reaccionarisme lliguer.

L'intensa actuació política que s'inicià a començament de l'any passat aconsellà a aquesta la fundació autònoma d'una secció de la Unió Socialista de Catalunya amb la qual col·labora amb tot entusiasme.

L'agrupació socialista compta avui amb més de 100 associats, havent pres part actualment en les eleccions del 12 d'abril i 28 de juny, en les quals la seva candidatura assolí una remarcable victòria.

Són de l'agrupació socialista, ultra el nostre digne jutge municipal ele-



Una de les dependències de la Federació

git com els altres per sufragi, el batlle, els dos tinent d'alcalde i quatre regidors que, junt amb dos regidors més de Federació Obrera, són la majoria municipal. Els regidors de la minoria cavernícola són quatre.

## El Sindicat Agrícola

Percatada la junta de la Federació Obrera de la necessitat d'emancipar als agricultors de la mateixa, convertint-los en negociants de llurs productes, s'agruparen formant el que és avui Sindicat Agrícola de Molins de Rei, membre actiu aquest també de la Federació de Sindicats Agrícoles del Baix Llobregat i de la Unió de Sindicats Agrícoles de Catalunya. Aquest Sindicat, d'una solvència formidable, a més d'orientar i controlar la venda dels fruits dels seus associats els serveix tota classe de matèries per embalar les fruites, com també els productes indispensables per a la terra, com són sulfats, sofres, insecticides, adobs orgànics, els quals prepara sota les fórmules més acreditades. L'esdevenidor del Sindicat Agrícola serà encara molt més florent quan amplii aquest aspecte cooperatiu que té amb la fabricació pròpia de tots aquells articles que d'una fàcil manera pot fer-ho amb la col·laboració dels altres Sindicats federats.

Res més puc dir-te, caríssim lector,

# URALITA

ELS MILLORS MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ

URALITA, S. A.

PLAÇA ANTONI LÓPEZ, 15

TELEFON 16556 :: BARCELONA



## «Studio Cines». XVIIª sessió

«Bàtir» i «Architecture moderne» de Pierre Chenal. — La sessió d'«Studio Cines» celebrada el dissabte dia 19 al Kursaal, començava amb dos films documentals de propaganda de l'arquitectura moderna. Tots dos són ben reeixits: l'esperit modern de les construccions dels arquitectes més renomats, campions indiscutibles de l'arquitectura racional en l'Occident d'Europa, tals com Le Corbusier, Mallet-Stevens, Jeanneret, ha estat perfectament copiat per Pierre Chenal i traslladat als films «Bàtir» i «Architecture moderne».

La llum, l'aire pur, el contacte amb la Natura, elements indispensables de l'arquitectura moderna, contrastaven, en els films, amb la sordidesa dels carrers de les velles ciutats occidentals. I el record dels barris obrers construïts a Viena i a Moscou ens feia sentir més fonament encara la tristesa de les nostres barriades proletàries.

Després d'aquestes pel·lícules i de «Corda frates», film italià d'avant guerra, s'estrenava la darrera producció de G. W. Pabst, amb el triple títol de «Kameradschaft», «La tragèdia de la mina» i «Carbó».

«Kameradschaft» de G. W. Pabst. — Pabst és, junt amb René Clair i algun altre, dels pocs directors que han demostrat

comprendre i han sabut aprofitar millor les possibilitats del cinema sonor. Pabst, però, es distingeix de tots els altres per la importància social dels seus films; els problemes que planteja no són els fàcils problemes sentimentals d'estrelles de més o menys categoria, sinó que tenen sempre un interès col·lectiu. Els seus actors es mouen sempre dins el més pur i més intel·ligent anonim; i així, l'únic protagonista de «Kameradschaft» és el poble que treballa i que sofreix, és el cor generós del proletari que hom sent bategar per sobre de la negror del carbó i de l'aigua bruta. Pabst, doncs, té una gran analogia amb els directors soviètics; l'única cosa que l'en diferencia és l'estil: un estil més planer, no tan ampul·lós, menys propens a l'amanerament i la grandiloqüència.

Segons el programa, el director del film l'explica així:

«La catàstrofe de Courrières, ocorreguda l'any 1906, em suggerí l'idea bàsica del film. Imagineu un esdeveniment idèntic que ocorri després de la Gran Guerra. En una mina francesa pròxima a la frontera alemanya, una formidable explosió engoleix centenars d'homes. La desolació es fa mestressa del país. Mares, esposes, fills, esperen l'arribada de socorsos. En aquest moment els miners alemanys passen la frontera per a venir en auxili dels miners francesos...

«El meu film té una gran tendència més política que social; exalta l'aproximació dels pobles.»

Malgrat aquestes darreres paraules, «Kameradschaft» sembla realitzat sota el signe de la frase immortal de Marx: «Proletaris de tots els països, uniu-vos!». «Kameradschaft» és un cant a la solidaritat entre els treballadors de tot el món, en contra de tots xovinismes nacionalistes; és una crida a la comprensió i l'amor entre pobles que l'egoisme burgès llançà a una lluita cruent i fatídic; és, en fi, una manifestació viva de l'esperit d'humanitat, d'universalisme.

D. B.

sinó que no fóra pas temps perdut el que et dignessis visitar un dels pocs casals que, posant enlaire el nom de Catalunya i que dintre les possibilitats del règim actual i el seu estol econòmic, fa el possible perquè no sigui lletra morta l'imperi de la justícia social.

MANUEL ROGER

Novembre de 1931.

## TALLERS

# ZEUS

Construcció de l'aparell de ràdio «ZEUS» de 3, 5 i 6 vàlvules completament selectius + Reparació d'altres aparells de ràdio i gramòfons de totes menes

«ZEUS» Sepúlveda, 174  
Telèfon 30883